

Slovensko: Koncesie sa zrušia, príjmom RTVS bude nárokovateľný príspevok. Trvalo sa zníži DPH pre gastro. Čo ešte odhlasovali poslanci?

- CZ24 News | 22. prosince 2022

SLOVENSKO: Koncesionárske poplatky sa zrušia. Zmenu odsúhlasili poslanci Národnej rady (NR) SR vo štvrtkovom hlasovaní. Hlavným príjmom Rozhlasu a televízie Slovenska (RTVS) bude po novom nárokovateľný príspevok zo štátneho rozpočtu. Zmena prešla v pléne ako súčasť pozmeňujúceho návrhu k novele zákona o dani z osobitnej stavby.

“Navrhuje sa zrušenie úhrady za služby verejnosti poskytované RTVS, tzv. koncesionárskych poplatkov, a nahrádza ich nárokovateľným príspevkom zo štátneho rozpočtu v zákonom stanovenej výške, ktorý sa bude každoročne valorizovať o mieru inflácie,” vysvetlili autori zmeny. Výber koncesionárskych poplatkov označili za nespravodlivý a neetický, keďže zaväzuje občanov prispievať na verejnoprávne médiá bez ohľadu na to, či ich služby využívajú.

Hlavným príjmom RTVS tak bude nárokovateľný príspevok zo štátneho rozpočtu poskytovaný každoročne na úhradu nákladov na zabezpečenie služby verejnosti v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania. Ustanovujú sa aj podmienky poskytnutia a použitia príspevku. Príspevok sa bude poskytovať do 31. januára príslušného kalendárneho roka.

Účinnosť má zmena nadobudnúť od 1. júla 2023. Legislatíva ráta aj s prechodnými ustanoveniami.

Šéf SaS Richard Sulík po hlasovaní ozrejmil, že v súčasnosti sa RTVS financuje z koncesionárskych poplatkov iba spoločne. *“To, čo ideme urobiť, je, že od 1. júla sa rušia koncesionárske poplatky a zavedie sa trvalé financovanie,”* povedal s tým, že na konkrétnom čísle nie je dohoda. Automaticky bude dochádzať k valorizácii. Bude to podľa neho stanovené zákonom, a teda nebudú potrebné žiadne ďalšie vyjednávania medzi vládou a vedením RTVS na uvoľnenie peňazí. *“Nezávislosť bude navyše omnoho väčšia,”* myslí si Sulík. Vie si predstaviť schváliť túto zmenu formou ústavného zákona, aby sa nemohol v budúcnosti zákon ľahko zmeniť.

Milanová: Koncesie sú systémový nástroj, no dohoda v prospech občanov je prioritou

I keď je poverená ministerka kultúry Natália Milanová (OLANO) presvedčená, že koncesionárske poplatky predstavujú systémový nástroj financovania RTVS, v prospech podpory schválenia štátneho rozpočtu súhlasila s nahradením poplatkov nárokovateľným štátnym príspevkom. V tlačovom oznámení zdôraznila, že schválenie rozpočtu je jediným spôsobom, ako zaručiť vyplatenie sľúbenej finančnej pomoci ľuďom a firmám.

“Ak bolo teda akceptovanie podmienok zo strany SaS jedinou možnosťou, ako schváliť štátny rozpočet, ministerstvo kultúry bolo pripravené prevziať svoj diel zodpovednosti za budúci osud Slovenska,” uviedla.

Upozornila zároveň, že valorizačný mechanizmus umožní každoročne navyšovať štátny príspevok. V roku 2023 bude predstavovať sumu 42 miliónov eur, čo pokryje čiastku, ktorá by bola inak vybraná

za polrok zo zrušených koncesionárskych poplatkov. "Ďalších 23 miliónov eur získa verejnoprávny telerozhlas prostredníctvom zmluvy so štátom a na účet RTVS pribudne navyše aj osem miliónov eur ako kompenzácia za ľudí oslobodených od platenia koncesii," dodala Milanová.

Avizovala ďalej, že v roku 2024 bude predstavovať štátny príspevok minimálne 83 miliónov eur a RTVS tiež bude môcť počítať s ďalšími desiatkami miliónov eur zo zmluvy so štátom i z kompenzácií.

Milanová deklaruje, že rezort pripraví analýzy, na základe ktorých by mohol byť rozpočet telerozhlasu v budúcom roku navýšený tak, aby sa odstránilo jeho podfinancovanie. "Rovnako tak je vedenie rezortu kultúry rozhodnuté prísť s takým legislatívnym návrhom a systémom financovania, ktorý rozptýli možné obavy zo zasahovania politikov do fungovania RTVS," uistila Milanová.

Zrušenie koncesionárskych poplatkov vo štvrtok schválili poslanci Národnej rady (NR) SR. Opatrenie nadobudne účinnosť od 1. júla, dovtedy budú platiť prechodné ustanovenia. Hlavným príjmom RTVS bude po novom nárokovateľný príspevok zo štátneho rozpočtu.

Zdanenie liehu sa zvýši, trvalo sa zníži DPH pre gastro

Zdanenie liehu sa v budúcom roku zvýši o 30 %. Poslanci Národnej rady (NR) SR vo štvrtok schválili novelu zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov. Prostredníctvom novely sa tiež trvalo zníži daň z pridanej hodnoty (DPH) pre služby v gastro a turistickom sektore, ale aj zvýši odvod z hazardných hier.

V rámci novely poslanci odsúhlasili pozmeňujúci návrh, ktorým sa trvalo zníži DPH na 10 % pre reštauračné a stravovacie služby, ubytovacie služby, prepravu lanovkami a lyžiarskymi vlekmí, prevádzku športových zariadení, služby fitnesscentier, ako aj služby súvisiace s prevádzkou umelých kúpalísk.

Prešiel tiež návrh na zvýšenie odvodu z výťažku internetových hazardných hier. Sadzba odvodu vzrastie z doterajších 22 % na 27 %.

Zvýšenie odvodu z hazardných hier bude účinné od 1. februára, zvyšok novely potom od 1. apríla budúceho roka.

Zisk zdravotných poisťovní sa má regulovať, príspevky oslobodia od odvodov

Zisk zdravotných poisťovní sa bude regulovať. Parlament vo štvrtok schválil novelu zákona o zdravotných poisťovniach, ktorá stanovuje pravidlá, za akých si môžu pripísať zisk. Poslanci odobrili aj pozmeňujúci návrh, ktorý oslobodí aktuálne stabilizačné príspevky pre zdravotníkov od zdravotných a sociálnych odvodov.

"V prípade dosiahnutia zisku vyššieho, ako je optimálny hospodársky výsledok, bude musieť byť suma, o ktorú skutočný zisk presahuje optimálny hospodársky výsledok, použitá iba na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre poistencov zdravotnej poisťovne," vysvetlilo v predkladacej správe ministerstvo zdravotníctva.

"Parlament podporil jeden z kľúčových krokov pre zaistenie stabilného a udržateľného financovania slovenského zdravotníctva," reagoval minister zdravotníctva Vladimír Lengvarský (nominant OLANO). Pripomenul, že vlani šlo do zdravotníctva na odvodoch 5,6 miliardy eur. "Je nevyhnutné, aby tieto financie ostávali v zdravotnom systéme a profitoval z nich výlučne pacient," zdôraznil.

Zdravotné poisťovne by tak mohli tvoriť zisk do jedného percenta z vybraných zdravotných odvodov, ozrejmil poslanec Marek Krajčí (OLANO). Myslí si, že zavedená regulácia je v poriadku a Slovensko sa preto podľa neho nemusí obávať prípadných arbitráží zo strany akcionárov súkromných zdravotných poisťovní. Toho sa, naopak, obáva poslankyňa Jana Bittó Cigániková (SaS). Zmena podľa nej zdravotníctvo nezachráni a poškodí podľa nej najmenšiu súkromnú zdravotnú poisťovňu.

Vďaka pozmeňujúcemu návrhu k stabilizačnému príspevku 5000 eur budú z neho platiť zdravotníci len daň. „Dostanú viac peňazí ako v prípade, ak by táto úprava neprešla v parlamente. Tento príspevok je jedným z krokov, ktorý nám pomôže v úsilí o stabilizáciu zdravotníckeho personálu,” reagoval minister zdravotníctva Vladimír Lengvarský (nominant OĽANO). Rezort ozrejmil, že tento rok dostanú zdravotníci preddavok 2500 eur a v januári by im malo prísť odhadom po zrazení preddavku dane ešte približne 1500 eur.

Návrh reaguje aj na špekulatívne obchádzanie platenia odvodov. Zavádza sa preto inštitút minimálneho poistného. Výška minimálneho poistného sa bude podľa ministerstva odvíjať od životného minima. Zároveň sa nedotkne ľudí s nižšími príjmami, ako dôchodcovia, rodičia na rodičovskej dovolenke, či študentov. Novela mala pôvodne priniesť aj zmeny v tom, kto môže robiť nábor pre zdravotné poisťovne. Poslanci však odobrili pozmeňujúci návrh, ktorým ich z návrhu vypustili. Po novom však už nebude možné neplánovane uzavrieť zmluvu so zdravotnou poisťovňou na autobusových staniciach či na ulici.

Poslanci zároveň schválili aj pozmeňujúci návrh, vďaka ktorému by sa mal štát vrátiť k pevnej sadzbe platby za svojich poistencov. Sazba má byť od roka 2024 na úrovni 4,5 percenta z vymeriavacieho základu. Od roku 2026 by to malo byť o ďalšieho pol percenta navyše po stanovení kritérií kvality pre pacienta, priblížila Bittó Cigániková. Nie je však spokojná s financiami pre zdravotníctvo na budúci rok. Presun 820 miliónov eur v rámci štátneho rozpočtu do zdravotníctva situáciu podľa nej nevyrieši. Tvrdí, že to nepostačí na vykrytie vyšších plátov zdravotníkov a zároveň aj požiadaviek ambulantného sektora. Krajčí to odmieta. Tvrdí, že peniaze na vyššie platy sú v rozpočte. Rovnako, že bude dosť peňazí na lepšie ohodnotenie ambulancií.

Poslanci schválili výnimku na použitie výdavkových limitov v rozpočte

Rozpočet verejnej správy nemusí byť zosúladený s limitmi verejných výdavkov, pokiaľ je aktivovaná všeobecná úniková doložka podľa európskych predpisov. Zmenu prináša novela zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktorú vo štvrtok schválili poslanci Národnej rady (NR) SR. Rokovali o nej v skrátanom legislatívnom konaní.

“Navrhuje sa, aby počas aktivácie všeobecnej únikovej doložky vláda nebola povinná zosúladiť rozpočet verejnej správy s limitom verejných výdavkov, aj keď je schválený Národnou radou, avšak je povinná predložiť Národnej rade materiál o vzťahu schváleného limitu verejných výdavkov k rozpočtu verejnej správy,” uviedol rezort financií v dôvodovej správe.

Takýto materiál bude vláda povinná predložiť aj vtedy, ak je aktivovaná všeobecná úniková doložka a rozpočet verejnej správy je predložený NR SR v čase, keď limit verejných výdavkov nie je schválený parlamentom. Vláda tak bude musieť urobiť do 30 dní od schválenia limitu verejných výdavkov.

Ak k aktivácii všeobecnej únikovej doložky dôjde po schválení limitov verejných výdavkov a po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok, vláda môže prekročiť tento limit. Limit verejných výdavkov bude súčasťou rozpočtu verejnej správy od roku, od ktorého sa deaktivuje všeobecná úniková doložka na európskej úrovni.

Slovensko si schválenie výdavkových limitov a ich zapracovanie do návrhu štátneho rozpočtu dalo ako jeden z míľnikov Plánu obnovy a odolnosti SR. Koalícia sa však neskôr na použitie výdavkových limitov v rozpočte na rok 2023 nedohodla a Európska komisia preto Slovensku pohrozila zastavením platieb z plánu obnovy.

ZDROJ: SITA/ TASR/Nový Čas